

VILNIAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Audito ataskaita

Vilniaus rajono socialinių paslaugų centro „Pagalbos į namus“
paslaugos organizavimo efektyvumas

2025 m. gruodžio 1 d. Nr. VL-142
Vilnius

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba yra biudžetinė įstaiga, prižiūrinti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais. Vilniaus rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti viešojo sektoriaus efektyvumą ir jo kuriamą naudą visuomenei. Su audito ataskaita galima susipažinti Vilniaus rajono savivaldybės interneto svetainėje adresu www.vrsa.lt

Auditą atliko: patarėja Irena Narkevič (grupės vadovė), vyr. specialistas Eduardas Taropinas.

Audito ataskaita pateikta: Vilniaus rajono savivaldybės tarybai, Vilniaus rajono savivaldybės merui, Vilniaus rajono savivaldybės Kontrolės komitetui, Vilniaus rajono savivaldybės administracijos direktoriui, Vilniaus rajono socialinių paslaugų centrui.

Turinys

PAGRINDINIAI FAKTAI	3
SANTRAUKA	4
Ižanga.....	7
Audito rezultatai	8
1. Ar Pagalba į namus planuojama strategiškai?	8
1.1. Vilniaus rajono socialinių paslaugų centro veiklos planų suderinamumas su Vilniaus rajono savivaldybės strateginiais tikslais fragmentiškas	8
1.2. Vilniaus rajono savivaldybėje nepasiektas minimalus socialinių paslaugų išvystymo normatyvas	10
1.3. Vilniaus rajono socialinių paslaugų centro teikiamos Pagalbos į namus paslaugos kokybė kontroliuojama	13
2. Ar Pagalbos į namus paslaugos kaina nustatoma pagrįstai?	16
2.1. Kainos nustatymas tobulintinas	16
2.2. Paslaugos teikėjai ir mokėjimo tvarka	16
3. Ar informacija apie paslaugas yra prieinama?	18
Rekomendacijų įgyvendinimo planas.....	20
PRIEDAI.....	22
Santrumpos ir sąvokos	22
Audito kriterijai, atliktos procedūros ir taikyti metodai	23
Vilniaus rajono socialinių paslaugų centro valdymo struktūra	25
Pagalbos į namus organizavimas bei teikimas (Procesas)	26

PAGRINDINIAI FAKTAI

2023-2024 m.

Vilniaus rajono savivaldybė tarp 3-jų savivaldybių, nepasiekusių socialinių paslaugų išvystymo normatyvo minimumo.

Socialinės paslaugos „Pagalba į namus“ santykinis gavėjų skaičius nuo 2023 m. mažėjo ir sudarė: 2023 m. 21 proc., o 2024 m. 18 proc. minimalaus normatyvo.

Iki 2025 m. Savivaldybės teritorijoje Pagalbą į namus teikė tik biudžetinė įstaiga Vilniaus rajono socialinių paslaugų centras.

SANTRAUKA

Audito svarba

Valstybės ir Vilniaus rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) politika socialinėje srityje orientuota į socialinės gerovės užtikrinimą, socialinės atskirties mažinimą, žmogaus teisių ir orumo apsaugą, socialinių paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimą. Savivaldybė socialinių paslaugų organizavimą vykdo kaip privalomąją savivaldos funkciją¹, siekdama užtikrinti gyventojų socialinę gerovę ir pagalbą. Savivaldybės administracija atsakinga už socialinių paslaugų, įskaitant ir „Pagalbą į namus (toliau – Pagalba į namus), planavimą, organizavimą, koordinavimą ir kontrolę savivaldybės teritorijoje.“²

Nuo 2025 m. rugpjūčio mėn. socialinio darbo organizatoriai, iki tol dirbę seniūnijose, buvo perkelti į Vilniaus rajono socialinių paslaugų centrą (toliau – Centras), siekiant stiprinti paslaugų teikimo koordinavimą ir efektyvumą. Savivaldybės vadovybė deklaruoja, kad po 2025 m. įvykdytų struktūrinių pokyčių savivaldybės administracijoje socialinės srities specialistų veikla tapo aiškiau apibrėžta ir labiau orientuota į konkrečius gyventojų poreikius³.

Pagalbos į namus paslauga⁴ organizuojama vadovaujantis galiojančiais teisės aktais ir savivaldybės patvirtintomis tvarkomis⁵. Tai viena svarbiausių socialinės pagalbos formų senėjančioje visuomenėje. Daugėja asmenų, kuriems reikalinga nuolatinė ar ilgalaikė pagalba kasdienėje veikloje. Pagalbos į namus paslaugos tikslas – sudaryti sąlygas asmeniui kuo ilgiau gyventi savo namuose, išsaugoti savarankiškumą ir gyvenimo kokybę, teikiant individualiai pritaikytą socialinę pagalbą savivaldybėje taip pat.

Audito tikslas ir apimtis

Audituojamas subjektas: Biudžetinė įstaiga Vilniaus rajono socialinių paslaugų centras.

Audito tikslas: Įvertinti biudžetinės įstaigos Vilniaus rajono socialinių paslaugų centras Pagalbos į namus paslaugos organizavimo efektyvumą.

Pagrindiniai audito klausimai:

Atsakyti į klausimus:

- ✓ ar Pagalba į namus planuojama strategiškai?
- ✓ ar Pagalbos į namus paslaugos kaina nustatoma pagrįstai?
- ✓ ar informacija apie paslaugą yra prieinama?

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus (TAAIS)⁶.

¹ LR vietos savivaldos įstatymas, 6 str.

² Vilniaus rajono savivaldybės asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašu, prieiga per internetą (<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/1c6033d1e78811ef8bf78f8ccc0e0474>), Vilniaus rajono savivaldybės gyventojų mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašu, prieiga per internetą (<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/9a71f848ccfc11efa5ddd96c482819f5/asr>).

³ https://vrsa.lt/titulinio-naujienos/424/pokyciai-socialineje-srityje-aiskiau-paskirstytos-funkcijos-efektyvesnis-darbas-su-gyventojais-atnaujinta-2025-09-19%3A7429?utm_source=chatgpt.com;

⁴ 310 kodas;

⁵ Vilniaus rajono savivaldybės asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašu, prieiga per internetą (<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/1c6033d1e78811ef8bf78f8ccc0e0474>), Vilniaus rajono savivaldybės gyventojų mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašu, prieiga per internetą (<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/9a71f848ccfc11efa5ddd96c482819f5/asr>).

⁶ 3000-asis TAAIS „Veiklos audito standartas“, prieiga per internetą: <https://www.valstybeskontrole.lt/LT/post/15649/>.

Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 2 priede „Audito kriterijai, atliktos procedūros ir taikyti metodai“.

Atlikdami auditą darėme prielaidą, kad visi auditoriams pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o jų kopijos atitinka originalus.

Naudojomės oficialiai prieinamais duomenimis – LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ataskaitomis, Valstybės kontrolės atliktu auditu⁷, Vilniaus rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2019 m. atliktu auditu⁸, viešai skelbiamais duomenimis.

Audituojamas laikotarpis – 2023–2025 m. I pusmetis, ankstesnius ir vėlesnius nurodyto laikotarpio duomenis nagrinėjome tiek, kiek jie susiję su vykusiais/vykstančiais pokyčiais.

Audito išvados suformuluotos išanalizavus pateiktus duomenis bei atlikus audito procedūras.

Pagrindiniai audito rezultatai

Savivaldybėje yra sukurtas socialinių paslaugų teikimo teisinis reglamentavimas: patvirtinti aprašai ir tvarkos, reglamentuojantys socialinių paslaugų teikimą, savivaldybės 2024-2032 m. strateginis plėtros planas⁹, trimečiai strateginiai veiklos planai¹⁰, kasmetiniai socialinių paslaugų planai, rengiamos metinės veiklos ataskaitos. Socialinės politikos prioritetai aiškiai orientuoti į socialinės atskirties mažinimą, paslaugų prieinamumą ir kokybės užtikrinimą. Vilniaus rajono socialinių paslaugų centras šių prioritetų įgyvendinime atlieka pagrindinį vaidmenį – jis tiesiogiai organizuoja ir teikia socialines paslaugas gyventojams, užtikrina jų prieinamumą ir tęstinumą visoje Savivaldybės teritorijoje. Po 2025 m. struktūrinių pokyčių Centras tapo pagrindine institucija, atsakinga už pagalbą į namus paslaugos organizavimą, tačiau vykstantys pokyčiai reikalauja papildomo procesų aiškumo ir vidinės kontrolės stiprinimo.

1. Centro veiklos užduotys iš dalies atitinka savivaldybės strateginius prioritetus socialinėje srityje, rodikliai nedetalizuoti, nėra aiškių vertinimo kriterijų. Centrai nustatytos užduotys – pernelyg bendro pobūdžio, nėra rengiamas nuoseklus metinis veiklos planas. Veiklos planavimas fragmentiškas (1 skyrius).

2. Pagalba į namus paslaugos procesas atitinka teisės aktų reikalavimus, tačiau paslaugų aprėptis ir prieinamumas skirtingose seniūnijose išlieka netolygus. 2023–2024 m. Savivaldybė nepasiekė minimalaus socialinių paslaugų išvystymo normatyvo. Paslaugos santykinė reikšmė, lyginant su gavėjų skaičiumi, mažėjo ir sudarė: 2023 m. 21 proc., o 2024 m. 18 proc. minimalaus normatyvo (1.1; 1.2 poskyris).

3. Žmogiškieji ištekliai teikiant perspektyvoje pagalbą į namus naudojami maksimaliai, todėl kyla rizika dėl paslaugų kokybės palaikymo ilgalaikėje perspektyvoje (1.2; 1.3 poskyris).

4. Pagalba į namus kainos nustatymas yra tobulintinas (2 skyrius).

5. Informavimas apie teikiamas socialines paslaugas senyvo amžiaus asmenims ir šių paslaugų prieinamumą, nepakankamas (patogumas, informacinių sistemų (IS) ir technologijų (IT) galimybės užpildyti prašymus portaluose, neišnaudotos) (3 skyrius).

⁷ LR valstybės kontrolės 2015-06-30 audito ataskaita Nr. VA-P-10-9-10 „Ar socialinė parama užtikrina skurdžiai gyvenančių asmenų minimalius vartojimo poreikius ir skatina įsitraukti į darbo rinką“;

⁸ Vilniaus rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2019-02-25 veiklos audito ataskaita Nr. PA-1 „Ar Vilniaus rajono savivaldybėje efektyviai organizuojamas socialinių paslaugų teikimas gyventojams“;

⁹ Vilniaus rajono savivaldybės 2024-09-27 Tarybos sprendimas Nr. T3-336, prieiga per internetą <https://vrsa.lt/administracine-informacija/planavimo-dokumentai/27>;

¹⁰ Vilniaus rajono savivaldybės 2024-12-20 Tarybos sprendimas Nr. T3-382, 2025-02-21 Nr. T3-66(1.6E), prieiga per internetą <https://vrsa.lt/administracine-informacija/planavimo-dokumentai/27>.

Rekomendacijos

1. Stiprinti Centro, kaip pagrindinio socialinės paslaugos Pagalba į namus paslaugų teikėjo, strateginį vaidmenį (1-asis pagrindinis audito rezultatas).
2. Parengti ir įdiegti aiškų Centro metinio veiklos planavimo mechanizmą, susiejantį užduotis ir rodiklius su savivaldybės strateginiais tikslais, nustatant konkrečius vertinimo kriterijus bei atsakomybės sritis (1-asis pagrindinis audito rezultatas).
3. Reguliariai vertinti Pagalbą į namus paslaugos prieinamumo teritorinį pasiskirstymą, kad socialinės pagalbos mastas būtų tolygus visose seniūnijose ir atitiktų vietos gyventojų poreikius (2-asis pagrindinis audito rezultatas).
4. Siekiant pagrįstai nustatyti Pagalbos į namus paslaugos kainą, patvirtinti rekomendacijas/tvarkas pavaldžioms įstaigoms skaičiuojant socialinių paslaugų kainas (4-asis pagrindinis audito rezultatas).
5. Siekiant gerinti visuomenės informavimą apie teikiamas socialines paslaugas senyvo amžiaus asmenims ir šių paslaugų prieinamumą, užtikrinti gyventojų informatyvumą, dalyvavimą socialinių paslaugų planavimo, kokybės vertinimo procesuose bei suteikti galimybes užpildyti prašymus IS ir IT pagalba (5-asis pagrindinis audito rezultatas).

Ižanga

Lietuvos, kaip ir daugelio Europos valstybių, visuomenė sensta. Prognozuojama, kad iki 2060 m. pradžios beveik 37 proc. Lietuvos gyventojų sudarys pagyvenę žmonės¹¹. Tai reiškia, kad vis didesnė šios grupės dalis bus senyvo amžiaus asmenys (80 metų ir vyresni), turintys sveikatos priežiūros, savarankiškumo palaikymo ir globos poreikių. Vilniaus rajono savivaldybėje (toliau – Savivaldybė) taip pat stebimas didėjantis senyvo amžiaus gyventojų skaičius ir augantis poreikis pagalbos į namus paslaugoms, tačiau paslaugų prieinamumas skirtingose seniūnijose išlieka netolygus. Pagal 2023 m. duomenis, Savivaldybėje pensinio amžiaus gyventojų dalis sudarė – 14,8 proc.¹², ir kasmet nuosekliai auga. Tai rodo, kad artimiausiais dešimtmečiais savivaldybė susidurs su didėjančiu socialinės pagalbos poreikiu, ypač pagalbos į namus paslaugų srityje. Atsižvelgiant į demografinius pokyčius, pagalbos į namus paslaugos tampa viena iš prioritetinių socialinės politikos krypčių.

Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai yra: valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšos, socialinių paslaugų įstaigų, ES struktūrinių fondų, paramos lėšos, asmens (šeimos) mokėjimo už socialines paslaugas lėšos. Bendrosios socialinės paslaugos, socialinė priežiūra ir socialinė globa senyvo amžiaus asmenims finansuojamos iš savivaldybės biudžeto lėšų, o socialinė globa asmenims su sunkia negalia finansuojama iš valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams¹³.

Palyginus 2025 m. Vilniaus rajono savivaldybės biudžeto lėšas¹⁴ (251 427,5 tūkst. Eur) su 2024 m.¹⁵ (227 827,7 tūkst. Eur), lėšos padidėjo 23 599,8 tūkst. Eur. 2025 m. Socialinės atskirties mažinimo programai (08) teko 29 751,5 tūkst. Eur. Patvirtintas Socialinių paslaugų centro (toliau – Centras) biudžetas ir faktinės išlaidos kasmet auga. 2023 m. patvirtinta – 1 581,0 tūkst. Eur, 2024 metams – 1 967,2 tūkst. Eur, 2025 metams – 3 036,9 tūkst. Eur¹⁶. Biudžetą sudaro savivaldybės lėšos, valstybės biudžeto lėšos ir pajamos už suteiktas paslaugas. Didžiausią išlaidų dalį sudaro darbo užmokestis ir socialinis draudimas bei transporto išlaikymo ir paslaugų įsigijimo išlaidos.

Pagalbos į namus paslaugą (toliau – Paslauga)¹⁷ Savivaldybė organizuoja pagal teisės aktus ir patvirtintas tvarkas¹⁸. Paslaugą administruoja savivaldybės administracijos Socialinės gerovės skyrius¹⁹ vadovaujantis Savivaldybės socialinių paslaugų metiniais planais. Pagalbos į namus paslaugą Savivaldybėje teikia 2017 m. lapkričio 30 d. įsteigtas Socialinių paslaugų centras. Centras veikia pagal patvirtintus nuostatus²⁰, valdymo organizacinė struktūra patvirtinta 2024 m. (3 priedas). Nuo 2025 m. birželio mėnesio Paslaugą pradėjo teikti ir UAB „Socialinės pagalbos namai“ ir VšĮ „Socialinė sinergija“. Pagal Įstatymą²¹ gali teikti ir fiziniai asmenys (nėra teikiančių).

¹¹ Remiantis Europos Sąjungos statistikos tarnybos (Eurostato) prognozėmis: Senatvės priklausomybės rodiklis (65+ amžiaus dalis darbo amžiaus gyventojų atžvilgiu) tikimasi išaugti nuo iki ~52 % (2060 m.);

¹² Šis rodiklis žymiai mažesnis nei šalies (20,0 proc.) bei Vilniaus apskrities vidurkiai (17,3 proc.);

¹³ LR socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 34 str. 1, 3 ir 4 d.

¹⁴ [2025 m. birželio 27 d. Vilniaus rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T3-194\(1.6. E\) „Dėl Vilniaus rajono savivaldybės tarybos 2025 m. vasario 21 d. sprendimo T3-65\(1.6. E\) „Dėl Vilniaus rajono savivaldybės 2025-2027 metų biudžeto patvirtinimo“ pakeitimo“;](#)

¹⁵ [2024 m. gruodžio 20 d. Vilniaus rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T3-393 „Dėl Vilniaus rajono savivaldybės 2024 metų biudžeto padidinimo ir patikslinimo“;](#)

¹⁶ 2025-06-27 Tarybos sprendimas Nr.T3-194;

¹⁷ 310 kodas

¹⁸ Vilniaus rajono savivaldybės asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašų (<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/1c6033d1e78811ef8bf78f8ccc0e0474>), Vilniaus rajono savivaldybės gyventojų mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašų (<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/9a71f848ccfc11efa5ddd96c482819f5/asr>).

¹⁹ Nuo 2025-01-01;

²⁰ 2017-09-22 tarybos sprendimas Nr.T3-367;

²¹ LR Socialinių paslaugų įstatymas.

Audito rezultatai

1. Ar Pagalba į namus planuojama strategiškai?

1.1. Vilniaus rajono socialinių paslaugų centro veiklos planų suderinamumas su Vilniaus rajono savivaldybės strateginiais tikslais fragmentiškai

Centro veiklos planavimas, įgyvendinant Savivaldybės strateginius planus, nekonkretus. Centro nuostatuose²² įrašyta, kad Centro veikla organizuojama pagal Centro direktoriaus patvirtintą metinį veiklos planą. Metinio plano Centras neturi. Centras įgyvendina Savivaldybės socialinių paslaugų planą, trimečius savivaldybės strateginius veiklos planus, vykdydamas 08 programą. Veiklos ataskaitų rinkiniai už 2023 ir 2024 metus²³ yra patvirtinti, ataskaitos paskelbtos Centro interneto svetainėje www.vrspc.lt. Centro veiklos stebėsenos rodikliu pasirinktas bendras paslaugų gavėjų skaičius. Toks rodiklis neleidžia įvertinti atskirų paslaugų teikimo rezultatų ir pagal tai prognozuoti galimas paslaugų apimtis į ateitį.

Pagal Savivaldybės planus (t.t. Socialinių paslaugų) tikslai yra apibrėžti, tačiau Centro užduotys yra bendro pobūdžio.

1 lentelė. Centro siektini stebėsenos rodikliai 2024-2032 m. savivaldybės strateginiame plėtros plane

SSPP tikslai ir uždaviniai	Stebėsenos rodiklis (matavimo vnt.)	Pradinė stebėsenos rodiklio reikšmė (metai)	Siekimos stebėsenos rodiklio reikšmės			Faktinė stebėsenos rodiklio reikšmė (metai)	Siekiamas stebėsenos rodiklio reikšmė (metai)
			2025 metai	2026 metai	2027 metai		
1	2	3	4	5	6	7	8
Pagerinti socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą, padidinti jų įvairovę (06-01)	Socialinių paslaugų nustatyto poreikio patenkinimas (proc.)	80	82	83,2	84,4	81	90 (2032 m.)
		(2022 m.)				(2023 m.)	
	Socialinių paslaugų rūšių, perkamų iš NVO, dalis, proc.	0	3,2	4,9	6,7	3	15 (2032 m.)
		(2022 m.)				(2023 m.)	

Šaltinis – Savivaldybės strateginis plėtros planas

Savivaldybės strateginiame 2025-2027 m. veiklos plane (toliau – SVP) Centro stebėsenai numatyti rodikliai: centro išlaikymas ir veiklos užtikrinimas bei paslaugų gavėjų skaičius.

2 lentelė. Programos uždaviniai, priemonės ir jų stebėsenos rodikliai

Stebėsenos rodiklio kodas	Stebėsenos rodiklio pavadinimas (matavimo vnt.)	Siekimos stebėsenos rodiklių reikšmės			Savivaldybės strateginio plėtros plano priemonės kodas
		2025 m.	2026 m.	2027 m.	
08.01.02.16 (TP)	Priemonė: Vilniaus rajono socialinių paslaugų centro išlaikymas ir veiklos užtikrinimas	1517,10	1874,30	1874,30	06-01-02
R-08.01.02.16-1	Paslaugų gavėjų skaičius (asmenys)	3 923	3 923	3 923	06-01-06-1

Šaltinis – Savivaldybės strateginis veiklos planas

²² 2017-09-22 Tarybos sprendimas Nr.T3-367, 21 p.

²³ 2024 m. VRS tarybos sprendimu, 2025 m. mero potvarkiu.

2024–2026 m. SVP paslaugų gavėjų skaičius buvo numatytas 10 585, o 2025–2027 m. laikotarpiui – 3 923, todėl matomas reikšmingas prognozuojamų paslaugų gavėjų sumažėjimas, kuris gali turėti įtakos planuojamų paslaugų apimtims, finansavimui ir paslaugų prieinamumui. Centras rengia metines veiklos ataskaitas, kuriose pateikiami socialinių paslaugų kokybės vertinimai aprašomojo turinio, be konkretaus strateginiuose dokumentuose vykdymo rezultato (pokyčio vertinimo)²⁴.

Centro galimybė teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų poreikis 2025 m. Socialiniu paslaugų plane fiksuojamas pagal faktą – patenkintų asmenų skaičius.

3 lentelė. Centro pajėgumas teikti paslaugą Savivaldybės 2025 m. socialinių paslaugų plane

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes ²⁵	Asmenų (šeimų) skaičius, kuriems socialinių paslaugų poreikis		1000 gyventojų tenka vietų	iš jų finansuoja savivaldybė iš VB ir SB lėšų
		Patenkintas (užimtų vietų skaičius)	Nepatenkintas (vietų poreikis)		
	Pagalba į namus	72	-	0,68	

Šaltinis – Savivaldybės socialinių paslaugų planas

Gerosios praktikos pavyzdžiai iš kitų šalies savivaldybių socialinių paslaugų įstaigų rodo, kad šios įstaigos rengia metinius veiklos planus.

4 lentelė. LR savivaldybių socialinių įstaigų metiniai planai

Savivaldybės	Įstaigos metinis planas apima:
Elektrėnų socialinių paslaugų centras ²⁶	Įstaigos aprašymas, teikiamos paslaugos, tikslai/kryptys, veiklos uždaviniai.
Vilniaus miesto socialinių paslaugų centras ²⁷	Veiklos kryptys: paslaugų kokybės tobulinimas, komunikacija/partnerystės, tikslai, uždaviniai, priemonės, planuojami rodikliai.
Ukmergės socialinių paslaugų centras ²⁸	Strateginis veiklos planas 2024-2026 m., metiniai tikslai, direktorės metinės užduotys.
Biržų rajono socialinių paslaugų centras ²⁹	Apima paslaugų sritis, kvalifikacijos kėlimo planus, programą globėjų pritraukimui, visuomenės švietimo veiklas.
Kėdainių bendruomenės socialinis centras ³⁰	Aprašoma įstaiga, paslaugų rūšys, tikslinės grupės (neįgalieji, pensinio amžiaus, socialinės rizikos asmenys), veiklos rūšys, numatyti veiksmai.
Marijampolės socialinės pagalbos centras ³¹	Strateginis dokumentas: misija, vizija, paslaugų plėtra, prevencinės socialinės pagalbos, reabilitacijos, integracijos veiklos.

Šaltinis – internetas

Centro veiklos planavimas iš dalies atitinka Savivaldybės strateginius prioritetus socialinėje srityje – trūksta konkrečių priemonių, aiškių siektinų rodiklių. Teikiant Pagalbą į namus – atskirties ir prieinamumo gyventojams pokytis nevertinamas. Informacijos sklaida yra akcentuojama kaip svarbi

²⁴ Prieiga per internetą <https://www.vrspc.lt/wp-content/uploads/2025/07/2023-m.-VRSPC-veiklos-ataskaita.pdf>

(Pagalbos į namus paslaugų gavėjų tyrimas pateiktas nuo 61 psl.;

<https://www.vrspc.lt/wp-content/uploads/2025/07/2024-m.-VRSPC-veiklos-ataskaita.pdf>

(Pagalbos į namus paslaugų gavėjų tyrimas pateiktas nuo 49 psl.;

²⁵ Lentelė užpildoma pagal Socialinių paslaugų kataloge (Žin., 2006, Nr. 43-1570) žmonių socialinėms grupėms numatytas socialinių paslaugų rūšis *- vietų skaičius 1000 gyventojų apskaičiuojama pagal formulę: $x = \text{patenkintų vietų skaičius} \cdot 1000 / 106\,179$

²⁶ Prieiga per internetą: [2024 metų veiklos planas soc. elektrenai.lt](https://www.vrspc.lt/wp-content/uploads/2025/07/2024-m.-VRSPC-veiklos-ataskaita.pdf).

²⁷ Prieiga per internetą [2024 m. veiklos planas; taip pat 2025 m. planas spcentras.lt+1](https://www.vrspc.lt/wp-content/uploads/2025/07/2024-m.-VRSPC-veiklos-ataskaita.pdf)

²⁸ Prieiga per internetą [2024 m. veiklos planas; 2025 m. veiklos planas ukmergesspc.lt](https://www.vrspc.lt/wp-content/uploads/2025/07/2024-m.-VRSPC-veiklos-ataskaita.pdf)

²⁹ Prieiga per internetą [2024 m. veiklos planas; strateginis veiklos planas 2024-2026 m. birzuspc.lt+1](https://www.vrspc.lt/wp-content/uploads/2025/07/2024-m.-VRSPC-veiklos-ataskaita.pdf)

³⁰ Prieiga per internetą [2024 m. veiklos planas kbcs.lt](https://www.vrspc.lt/wp-content/uploads/2025/07/2024-m.-VRSPC-veiklos-ataskaita.pdf)

³¹ Prieiga per internetą [2025-2027 metų strateginis veiklos planas mspc.lt](https://www.vrspc.lt/wp-content/uploads/2025/07/2024-m.-VRSPC-veiklos-ataskaita.pdf)

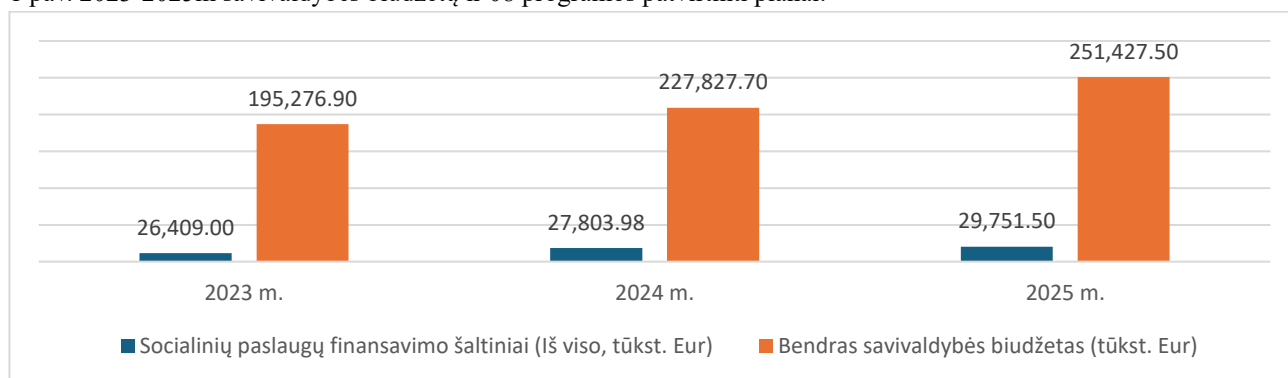
priemonė, tačiau kiti prioritetiniai aspektai (kokybė, nevyriausybinių organizacijų įtraukimas, paslaugų prieinamumo didinimas) reikalauja tobulinimo.

1.2. Vilniaus rajono savivaldybėje nepasiektas minimalus socialinių paslaugų išvystymo normatyvas

Savivaldybė 2023–2024 m. nepasiekė minimalaus socialinių paslaugų išvystymo normatyvo, kaip tai apibrėžta Socialinių paslaugų prieinamumo didinimo gairėse bei atitinkamuose strateginio planavimo dokumentuose. Tai rodo nepakankamą paslaugų aprėptį ir lemia gyventojų socialinių poreikių nepatenkinimą, galimą didesnę socialinę atskirtį bei paslaugų neprieinamumą pažeidžiamų gyventojų grupėms. Galimos priežastys: finansinių išteklių trūkumas, regioniniai skirtumai ir demografinės problemos, žmogiškųjų išteklių stygius, administraciniai ir organizaciniai sunkumai, gyventojų mažas informuotumas.

Savivaldybės biudžetas 2023-2025 m. auga, tačiau socialinės atskirties mažinimo programos (08) procentinė dalis mažėja (2023 m. sudarė 13,52 proc. viso biudžeto, 2024 m. - 12,20 proc., o 2025 m. - 11,83 proc.).

1 pav. 2023-2025m savivaldybės biudžetų ir 08 programos patvirtinti planai.

Šaltinis – SKAT pagal Savivaldybės tarybos sprendimus

Socialines paslaugas, jų turinį pagal socialinių paslaugų rūšis ir socialinių paslaugų įstaigų tipus apibrėžia Socialinių paslaugų katalogas³². Pagalba į namus teikiama pagal patvirtintą tvarką³³ (4 priedas).

Prieš 10 metų Valstybės kontrolė valstybinio audito ataskaitoje³⁴ pažymėjo: „Tik trys savivaldybės (Vilniaus m., Vilniaus r. ir Anykščių r.) turi visų rūšių socialinių paslaugų teikimui reikalingą infrastruktūrą, nors ir nepasiekti patvirtinti socialinių paslaugų išvystymo normatyvai“. 2018 m. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba vertino socialinių paslaugų organizavimą ir teikimą savivaldybėje teikdama rekomendacijas³⁵. Tačiau situacija Vilniaus rajone išlieka panaši.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija pagal savivaldybių pateiktus duomenis 2023-2024 m. atlikusi analizę konstatavo, jog šalies mastu Vilniaus rajono savivaldybė yra tarp nepasiekusių

³² Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymas Nr. A1-93. Prieiga per internetą <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.274453/asr> ;

³³ 2025 -02-07 mero potvarkis Nr. M22-57(2.1 E) Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašas. Prieiga per internetą <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/1c6033d1e78811ef8bf78f8ccc0e0474> ;

³⁴ 2015-06-30 Valstybės kontrolė, ataskaitoje Nr. VA-P-10-9-10 „Ar efektyviai organizuojamas socialinių paslaugų senyvo amžiaus asmenims teikimas savivaldybėse“;

³⁵ 2019 m. vasario 25 d. Nr. PA-1 „Ar Vilniaus rajono savivaldybėje efektyviai organizuojamas socialinių paslaugų teikimas gyventojams“;

minimalaus socialinių paslaugų išvystymo normatyvo. Tik ilgalaikė socialinė globa viršijo nustatytą siektiną normatyvą, visose kitose paslaugose nepasiektas minimalus. Visų savivaldybių vidurkis 2024 m. sudarė 23,7 proc. Vilniaus rajone tik 5,1 proc.³⁶

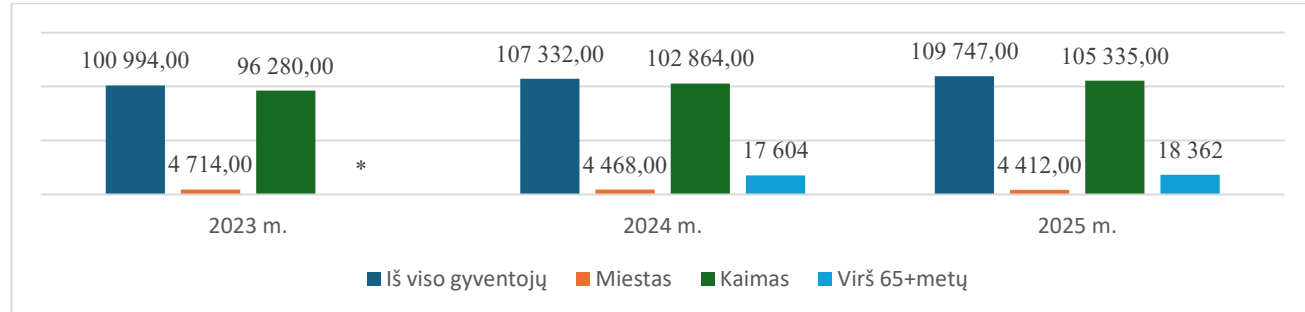
5 lentelė. 2023-2024 m. Asmenų, gavusių socialines paslaugas skaičius ir nustatytas bendras visų socialinių paslaugų ir Pagalba į namus išvystymo normatyvas³⁷

Metai	Patvirtintas normatyvas	
2024 m. socialinių paslaugų išvystymas	minimalus	siektinas
	15	60
Vidurkis savivaldybėse	23,7	
Savivaldybės, kuriose yra mažiausias bendras paslaugų išvystymas	5,1	Vilniaus r.
	7,6	Kauno r.
	7,9	Pakruojo r.
2023 m. socialinių paslaugų išvystymas – Pagalba į namus	5,21 ³⁸	
2024 m. socialinių paslaugų išvystymas – Pagalba į namus	4,61 ³⁹	

Šaltinis — SKAT pagal 2024 m. socialinių paslaugų išvystymo savivaldybėse vertinimo ataskaitą

Paslaugos poreikis ir aprėptis priklauso nuo savivaldybės teritorijoje gyvenančių žmonių demografinės situacijos, gyventojų skaičiaus, jų amžiaus struktūros, neįgalumo, sveikatos būklės, turimų socialinių problemų, vienišų žmonių dalies ir kitų svarbių faktorių. Kaimuose gyvenančių gyventojų skaičius Vilniaus r. siekia 95 proc. savivaldybės gyventojų, kai vidutiniškai Lietuvoje tik 33 proc. Tai svarbi teritorinė specifika įtakojanti gyventojų pasiekiamumą, didėjančio gyventojų ir senyvo amžiaus asmenų santykio.

2 pav.. 2023-2025 m. demografinė situacija

Šaltinis — SKAT pagal statistinius duomenis (*2023 m. nėra duomenų tokiu pjūviu)⁴⁰

Vilniaus rajono gyventojai aptarnaujami visose 23 savivaldybės administracijos seniūnijose. Tai didelė teritorija, kurioje gyventojai daugiausia pasiskirstę kaimo vietovėse. 2025-06-30 dienai pagalbą į namus gaunantys asmenys daugiausia gyvena netoli pačios įstaigos ir paslaugą teikiančių darbuotojų gyvenamosios vietos. Daugiausia paslaugos į namus gavėjų yra Nemenčinės miesto seniūnijoje (18), Nemėžio seniūnijoje (14) ir Maišiagalos sen. (10). Mažiausiai (po 1) – Medininkų, Mickūnų, Paberžės, Riešės, Rudaminos, Sudervės, Sužonių, Šatrininkų seniūnijose (3 pav.)

³⁶ Socialinių paslaugų visiems asmenims rodiklis apskaičiuotas pagal socialinių paslaugų gavėjų skaičių, tenkanti tūkstančiui savivaldybės gyventojų.

³⁷ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerija „2024 m. Socialinių paslaugų išvystymo savivaldybėse vertinimas“ 2025-06-25;

³⁸ Vilniaus r.(paslaugų gavėjų skaičius 86 /Asmenų +65 m. skaičius, 16 510) *100=5,21 (min.25, siektinas 35);

³⁹ 86/18661*100=4,61, (min.25, siektinas 35).

⁴⁰ Prieiga per internetą www.registrucentras.lt/atviri-duomenys-ir-statistika/gyventoju-registro-duomenys (11364+5231+1767).

3 pav. Vilniaus rajono savivaldybės seniūnijose gyventojų skaičius ir paslaugą gaunančių asmenų skaičius 2025-06-30 dienai

Šaltinis – SKAT pagal statistinius ir Centro duomenis

2024 m. lapkričio mėnesį pakeitus Centro struktūrą – 108 etatai. Iš tokio struktūrinio pokyčio įstaiga planuoja „užtikrinti efektyvesnę paslaugų teikimą ir padidinti teikiamų paslaugų apimtį bei sustruktūrizuoti naujai įkurtų padalinių darbinę veiklą“. (4 priedas). Nors bendras darbuotojų skaičius išaugo, paslaugą į namus teikiančių darbuotojų skaičius pasikeitė nežymiai. Pažymėtina, jog

iki 2025 m. šią paslaugą Savivaldybėje teikė tik Centras, nuo 2025 m. pradėjo teikti UAB, VšĮ ir NVO, o fiziniai asmenys nors ir įgavo teisę, tačiau teikiančių nėra.

6 lentelė. Informacija apie suteiktas paslaugas „Pagalba į namus“

	Paslaugos gavėjų skaičius (vnt.)	Individualios priežiūros darbuotojų etatų skaičius
2023 m.	92	14, 5
2024 m.	98	13,75
2025 m. I pusmetis	120*	15, 0

Šaltinis – SKAT pagal pateiktus duomenis. (* Centro su kitais teikėjais)

1.3. Vilniaus rajono socialinių paslaugų centro teikiamos Pagalbos į namus paslaugos kokybės kontroliuojama

Šalyje nėra nustatytų vienodų ir privalomų socialinių paslaugų kokybės standartų. Centras vadovaujasi kokybės principais ir taiko kokybės kontrolės procedūras: reguliariai stebi paslaugų teikimą, renka ir analizuoja klientų atsiliepimus, organizuoja darbuotojų mokymus ir kvalifikacijos kėlimą.

Centras deklaruoja, kad 2025-06-30 dienai eilių paslaugai į namus gauti nebuvimas yra vienas pagrindinių kokybiško šios paslaugos organizavimo rodiklių. Atliekant vidinius kokybės vertinimus – socialinių paslaugų teikėjo veiklos analizę ir peržiūrą pagal nustatytus Kokybės reikalavimus – už 2023–2024 metus akcentuojami teigiami rezultatai. Skundų dėl paslaugos teikimo nėra gauta.

Efektivumo požiūriu, kuo ilgiau paslaugos gavėjai išlaiko savarankiškumą ir išvengia perkėlimo į globos įstaigas, kur paslauga yra brangesnė, tuo mažiau reikia lėšų brangesnėms paslaugoms iš valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų⁴¹.

Pvz., Savivaldybės įstaigose kainos: BĮ Paberžės socialinės globos namai – vienam asmeniui be sunkios negalios 1250,00 Eur per mėnesį, su sunkia – 1450,00 Eur per mėnesį; BĮ Kuosinės socialinės globos namai – vienam asmeniui be sunkios negalios 1350,00 Eur per mėnesį, su sunkia – 1550,00 Eur per mėnesį. Kitų tiekėjų: VšĮ Antavilių pensionatas - vienam asmeniui be sunkios negalios 1630,00 Eur per mėnesį, su sunkia – 1740,00 Eur per mėnesį, UAB „Vievio namai“ – vienam asmeniui be sunkios negalios 1900,00 Eur per mėnesį, su sunkia – 2100,00 Eur per mėnesį.

Pagalba į namus gali būti teikiama iki 10 val. per savaitę⁴², todėl lankomosios priežiūros darbuotojo darbo krūvis priklauso nuo individualiai kiekvienam gavėjui teikiamų paslaugų plano. Planas keičiamas vykdant šios paslaugos gavėjų stebėseną, vertinant pokyčius. Tai atlieka Centro vyresnysis socialinis darbuotojas. 2025-06-30 dienai 16 individualios priežiūros darbuotojų teikia paslaugas 102 asmenims. Pagal sudarytas darbo sutartis jų darbo savaitė yra 40 val. Krūvis vidutinis vienam darbuotojui jau priartėja prie maksimalaus⁴³ kontaktinių valandų 34,4 val., neskaitant laiko kelyje. 2023-2024 m. bendras kontaktinių valandų skaičius panašus 550-556 valandos į savaitę. Vidutinis paslaugos kontaktinių valandų laikas vienam paslaugos gavėjui 2025 m. sumažėjo.

7 lentelė. Vidutinis paslaugų teikimo laiko pokytis vienam paslaugos gavėjui

Metai	1-ai individualios priežiūros personalo pareigybei tenkantis vid. gavėjų skaičius	1-am gavėjui vidutinis laikas suteiktų paslaugų per savaitę
2015 m. ⁴⁴	5,1	7 val .48 min

⁴¹ Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 34 str. 1, 3 ir 4 d.

⁴² Socialinių paslaugų katalogas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-93.

⁴³ 550/16

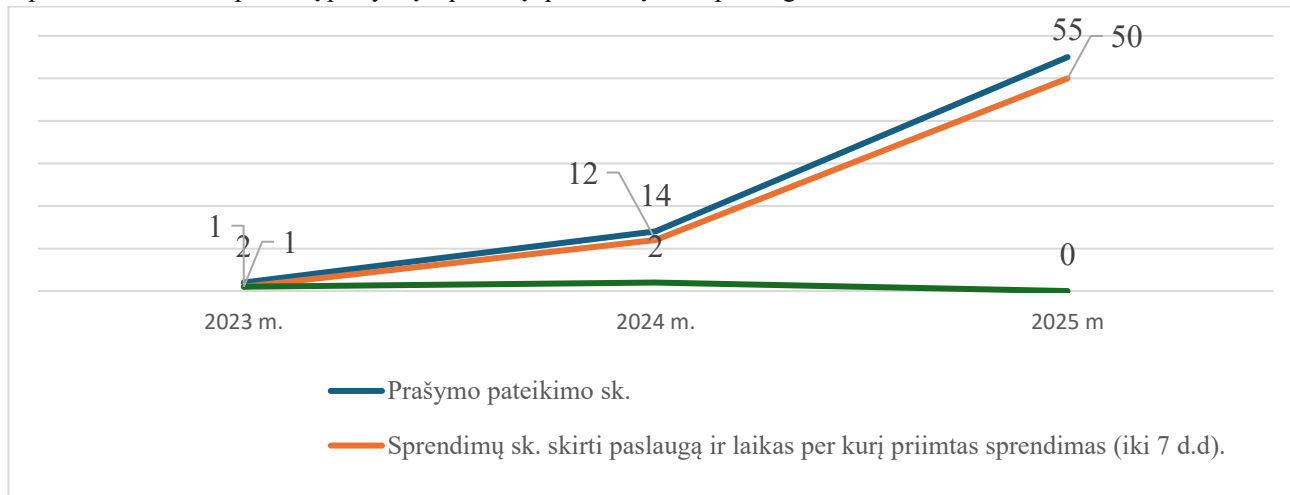
⁴⁴ Siekiant įvertinti pokyčių tendencijas, atliktas palyginimas su 2015 m. duomenimis, kai Valstybės kontrolė buvo įvardijusi problemas dėl paslaugų apimtys ir jų organizavimo. 2015 m. birželio 30 d. Nr. VA-P-10-9-10 VK, prieiga per internetą

2025 m.	6,3	5 val. 39 min.
---------	-----	----------------

Šaltinis – SKAT pagal pateiktus duomenis

2025 m. prašymų ir priimtų sprendimų dėl paslaugos teikimo skaičiai išaugo. Išaugus paslaugos gavėjų skaičiui ir darbo krūviui esamiems darbuotojams artėjant prie maksimalaus, svarbu įsivertinti galimybes patenkinti didėjančių paslaugų poreikį su esamais ištekliais arba imtis kitų, paslaugų teikimą užtikrinsiančių priemonių, išlaikant paslaugų kokybę.

4 pav. 2023-2025 m. pateiktų prašymų ir priimtų sprendimų skirti paslaugas skaičius

Šaltinis – SKAT pagal pateiktus duomenis

2025-06-30 gauti 55 prašymai paslaugai gauti. Priimta 50 sprendimų, tačiau sutartys nepasirašytos, t. y. nenurodyta kas vykdys šią paslaugą, paslaugos teikimas nepradėtas. Pagrindinė kliūtis, jog patikimiausias teikėjas - Centras neturi tam reikiamų pajėgumų. Kitų teikėjų paslauga brangesnė ir dar mažai žinoma rinkoje.

2025 m. Vilniaus rajono savivaldybės mero potvarkiu patvirtintas Prevencinių, bendrųjų socialinių paslaugų, socialinės priežiūros ir laikino atokvėpio paslaugos kokybės kontrolės tvarkos aprašas⁴⁵. Kadangi Socialinės gerovės skyrius (toliau - Skyrius) pagalbos į namus paslaugą administruoja nuo 2025 m. sausio mėnesio, veiklos kokybės vertinimas nebuvo atliekamas. Teikėjas iki kiekvienų metų vasario 1 d. turės atlikti kiekvienos akredituotos socialinės paslaugos teikimo atitikties reikalavimams įsivertinimą, užpildyti Akredituotų socialinių paslaugų teikimo atitikties reikalavimams įsivertinimo klausimyną ir iki kiekvienų metų vasario 15 d. pateikti Skyriui.

Privalumas patikimos ir kontroliuojamos Centro paslaugos su kitais teikėjas yra tame, jog veikla aiškiai reglamentuota. Darbuotojai atlikdami asmens socialinių paslaugų poreikio vertinimą ir nustatant pagalbos į namus poreikį, jau įvertina, kad asmeniui turi būti teikiamos ne mažiau kaip 3 paslaugos iš Katalogo 12.1.4 papunkčio (VšĮ prie sutarties pildo 3 priedą ir jame numato, kokias paslaugas teiks ir jų trukmę nedetalizuojant). Paslaugos trukmę Skyrius kontroliuoja pagal teikiamas ataskaitas, kur įrašomos valandos ir sutikrina pagal sutartį. Centro teikiamos Paslaugos į namus kokybę sutikrina ir prižiūri Centro vyriausias socialinis darbuotojas, kitų teikėjų lieka jų pačių atsakomybėje.

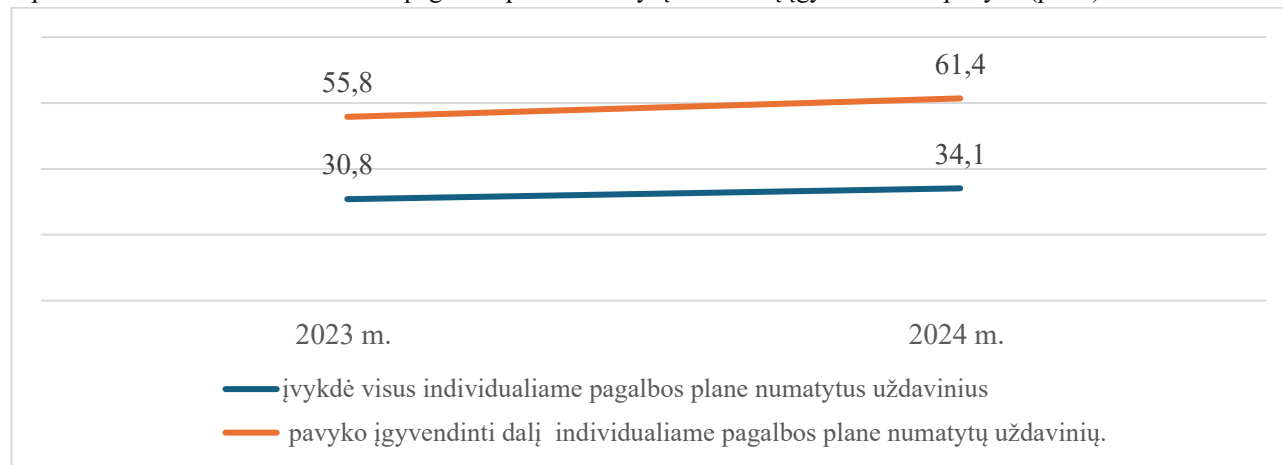
Atlikus seniūnijų apklausą dėl pagalbos į namus paslaugos kokybės gauti pozityvus atsiliepimai apie šią paslaugą teikiančius darbuotojus, jų profesionalumą.

<file:///C:/Users/irenar/Downloads/ar-teikiamos-socialines-paslaugos-tenkina-didejancius-senyvo-amziaus-asmenu-poreikius.pdf>

⁴⁵ Vilniaus rajono savivaldybės mero 2025 m. sausio 13 d. potvarkiu Nr. M22-9(2.1 E) prieiga per internetą (<https://www.e-lar.lt/portal/lt/legalAct/910f8560d17f11efa5ddd96c482819f5>)

Vienas esminių socialinių paslaugų kokybės elementų yra pokytis (didesnis asmens savarankiškumas), kurį pavyksta pasiekti įgyvendinant suplanuotus individualius tikslus.

5 pav. 2023-2024 m. individualiame pagalbos plane numatytų uždavinių įgyvendinimo pokytis (proc.)

Šaltinis – pagal 2024 m. Centro veiklos ataskaitoje pateiktus duomenis, 32 psl.

2. Ar Pagalbos į namus paslaugos kaina nustatoma pagrįstai?

2.1. Kainos nustatymas tobulintinas

Centro teikiamos pagalbos į namus paslaugos kaina lemia tiek Centro finansavimo poreikį, tiek savivaldybės biudžeto išlaidas. Todėl tiksli ir pagrįsta paslaugos savikainos kalkuliacija yra būtina siekiant užtikrinti lėšų naudojimo efektyvumą ir priimti pagrįstus finansavimo sprendimus.

Savivaldybės tarybos patvirtinta Vilniaus rajono socialinių paslaugų centro pagalbos į namus paslaugos kaina – 9,30 Eur už valandą⁴⁶ – nesikeitė nuo 2022 metų ir šiuo metu neatitinka faktinių paslaugos teikimo sąnaudų. Pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymo⁴⁷ reikalavimus Savivaldybės administracija Socialinių paslaugų priežiūros departamentui 2023–2025 m. teikė šią kainą kaip aktualią. Centro skaičiavimai parodė, kad 2024 m. reali paslaugos savikaina sudarė 11,05 Eur/val., 2025 m. kovo mėn. – 14,95 Eur/val. Svarbiausia kainos didėjimo priežastis – individualios priežiūros darbuotojų darbo užmokesčio augimas - ši sąnaudų dalis sudaro apie 71 proc. paslaugos savikainos.

Paslaugų kainos nustatymą iki 2024 m. liepos 1 d. reglamentavo Lietuvos Respublikos vyriausybės patvirtinta metodika⁴⁸. Nuo 2024 metų liepos 1 d. – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtinta metodika⁴⁹. Tačiau ji nenumato tikslios skaičiavimo tvarkos (tikslumo laipsnio, vidurkių laikotarpių, proporcijų ir pan.). Tai suteikia galimybę įstaigoms taikyti skirtingus skaičiavimo būdus. Savivaldybėje nėra nustatytos metodikos, Centras netvarko apskaitos pagal kiekvieną paslaugą.

Audito metu nustatyta, kad 2025 m. kovo mėn. Centro pagalbos į namus paslaugos kainos skaičiavime neatskirtos bendroji ir kintamoji kainos dalys. Tai neatitinka LR socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintos metodikos⁵⁰. Be to, kuro kaina skaičiuota taikant 2 Eur/l, nors faktinės 2024–2025 m. kainos buvo 1,21–1,60 Eur/l diapazone⁵¹.

2.2. Paslaugos teikėjai ir mokėjimo tvarka

Savivaldybės nustatytas 11,15 Eur už valandą maksimalus išlaidų finansavimo dydis⁵² nesikeitė nuo 2022 metų.

Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimas⁵³ praplėtė Socialinių paslaugų teikėjų apimtį, ne tik juridiniai asmenys (socialinės įstaigos), bet ir fiziniai asmenys įgavo teisę teikti socialines paslaugas (su verslo liudijimu arba individualios veiklos pažyma). Tais atvejais, kai pasirinkto paslaugos teikėjo socialinės paslaugos kaina viršija Savivaldybės tarybos nustatytą maksimalų finansavimo dydį, skirtumą tarp nustatyto dydžio ir faktinės paslaugos kainos moka paslaugos gavėjas.

Mokėjimo už pagalbą į namus dydis asmeniui (šeimai) nustatomas individualiai pagal asmens (šeimos) pajamas, įvertinant šeimyninę padėtį ir paslaugų kiekį bei jų dažnumą. Asmuo (šeima) už pagalbos į namus paslaugas moka savivaldybės institucijos nustatyta [mokėjimo už socialines paslaugas tvarka](#).

⁴⁶ 2022 m. rugsėjo 30 d. Vilniaus rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr.T3-274;

⁴⁷ 2024 m. birželio 25 d. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymo Nr.A1-426 36 p.;

⁴⁸ 2006 m. spalio 10 d. Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimo Nr.978 patvirtintos socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodikos 20 p.;

⁴⁹ 2024 m. birželio 25 d. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr.A1-426 patvirtintos socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodikos 16 p.;

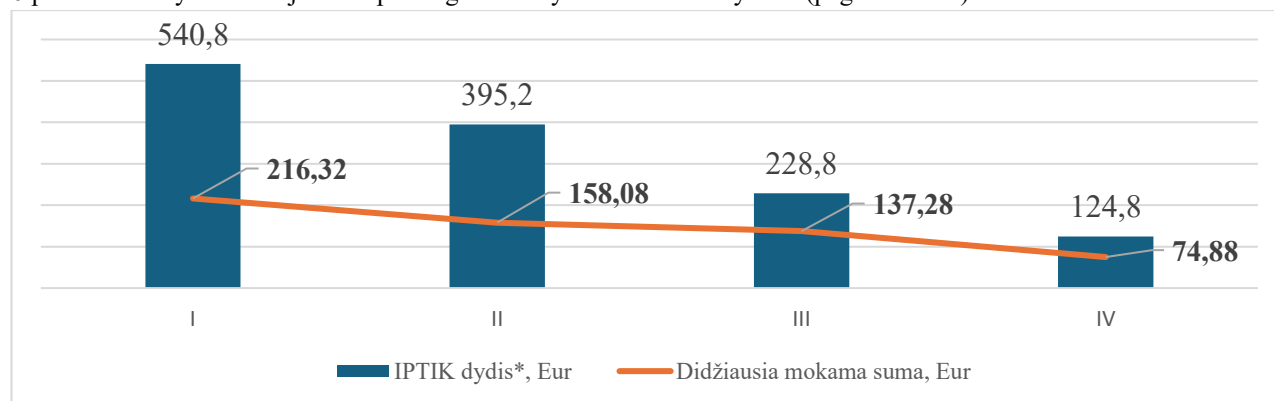
⁵⁰ 2024 m. birželio 25 d. LR socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr.A1-426 patvirtintos socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodikos 16 p,26 p.

⁵¹ www.kuro-kainos.lt

⁵² 2022 m. rugpjūčio 26 d. Vilniaus rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr.T3-244

⁵³ (2023 m. gruodžio 14 d., Nr. XIV2357) Nr. X493.

6 pav. Savivaldybės mokėjimo už paslaugas nustatyti maksimalūs dydžiai (pagal IPTIK*)

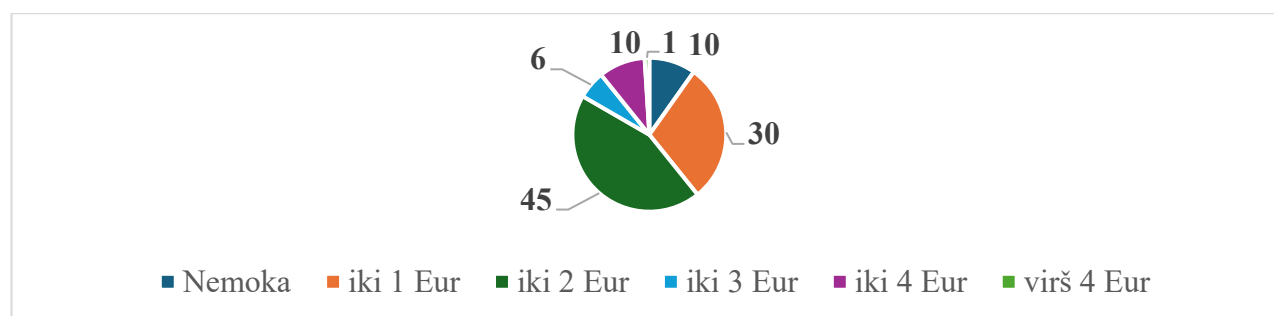

Šaltinis – SKAT

* IPTIK - individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos

Individualus apmokestinimas pagal pajamas sumažina finansinę naštą pažeidžiamiausios grupės. Tai sukuria teigiamą psichologinį aspektą – asmuo jaučiasi vertinamas ir remiamas, tai gerina santykį su paslaugų teikėju ir paslaugų prieinamumą. 2025-06-30 duomenimis daugiau nei pusė paslaugų gavėjų mokėjo iki 80 eurų (iki 2 Eur/val.x10 val. x 4), skaičiuojant maksimaliai 10 valandų nustatytam poreikiui.

7 pav. Gyventojų mokėjimas (vidutiniškai už vieną savaitinę paslaugos valandą)

Šaltinis – Centro duomenys

Mokestis už tą pačią socialinę paslaugą, priklausomai nuo savivaldybės, kurioje ji teikiama – skiriasi:

Pvz.: Trakų rajono Čižiūnų socialinių paslaugų centras teikia socialinę priežiūrą (pagalba į namus): 8,00 EUR už 1 valandą⁵⁴. Kauno miesto savivaldybės 9,88 EUR už valandą, teikiama iki 10 valandų per savaitę (iki 23 dienų per mėnesį⁵⁵).

8 lentelė. Paslaugos teikėjai Vilniaus rajono savivaldybėje

Įstaigos pavadinimas	Paslaugos kaina (Eur/val.)
Vilniaus rajono socialinių paslaugų centras	9,30
VŠĮ „Socialinė sinergija“	13,80
UAB „Angelai sargai“	11,15

Savivaldybei naudingiausia taikyti mišrų socialinių paslaugų teikimo modelį, kuriame derinamas savivaldybės įstaigų stabilumas ir kontrolė su privačių teikėjų lankstumu bei konkurenciniu efektyvumu. Tokiu būdu savivaldybė gali užtikrinti prieinamas, kokybiškas, finansiškai tvarias ir gyventojų poreikiams pritaikytas socialines paslaugas.

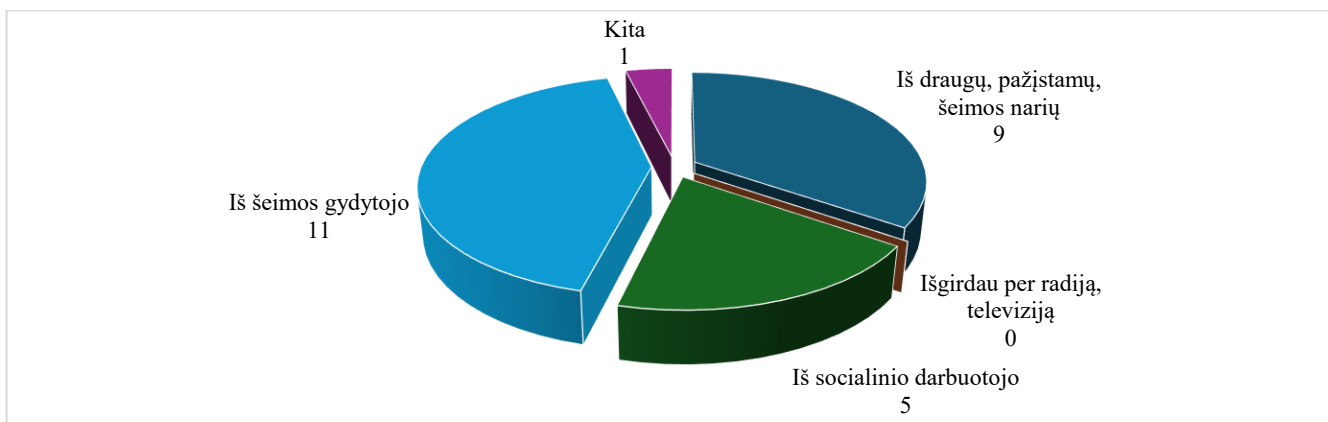
⁵⁴ 2025 -02-20 Trakų rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. S1E-23;

⁵⁵ 2024-09-10 Kauno miesto savivaldybės tarybos sprendimas Nr.T-634. Prieiga per internetą [E-Seimas](#).

3. Ar informacija apie paslaugas yra prieinama?

Pagal Centro pateiktus duomenis, gautus atliekant vidinius kokybės vertinimus, dažniausiai gyventojai apie teikiamas paslaugas sužino iš gydytojų, draugų, pažįstamų ir šeimos narių.

8 pav. Gyventojų informuotumo šaltiniai

Šaltinis- Centro duomenys

Rengiant 2025 m. Socialinių paslaugų planą, jo rengėjai sudarė gyventojams galimybę laisvai išsakyti nuomonę, kaip Vilniaus rajono savivaldybė galėtų geriau juos informuoti apie teikiamas socialines paslaugas. Gyventojai, kaip galimus informacijos pateikimo kanalus, išskyrė šias informavimo priemones: socialiniai tinklai, (įskaitant Facebook), el. paštą, seniūnijos darbuotojai, internetinis savivaldybės puslapis, gyvi susitikimai su bendruomene, telefonas (skambinti paslaugų gavėjams pagal sąrašą), skrajutės, brošiūros, plakatai, paštas (platinti su paslaugomis susijusią informaciją pašto dėžutėse). Tokios plataus masto informavimo aprėpties Savivaldybė šiuo metu dar nėra pasiekusi.

Seniūnijų apklausos rezultatai taip pat patvirtina nepakankamą informavimą gyventojų, kurie galėtų gauti pagalbą į namus, tačiau apie ją nežino arba neskiria tarp įvairių socialinių paslaugų. Seniūnijų klausėme, ar seniūnaičių susitikimuose šie klausimai keliami? 30 proc. apklaustųjų atsakė, jog tokių problemų neiškyla. Seniūnaičiai yra arčiausiai žmonių, todėl jų potencialą vertėtų panaudoti didinant paslaugos aprėptį.

Audito metu, peržiūrėjus įstaigų, teikiančių pagalbą į namus, viešai skelbiamą informaciją⁵⁶, nustatyta, kad ji yra neišsami tiek turinio, tiek paslaugos teikimo proceso aprašymo požiūriu. Nepakankamai aiškiai nurodomos galimybės pateikti prašymą internetu.

⁵⁶ Prieiga per internetą <https://vrsa.lt/socialiniai-reikalai/socialines-paslaugos/informacija-apie-socialines-paslaugas/1726> vrsa.lt; <https://vrsa.lt/socialines-paslaugos/socialines-paslaugas-teikiancios-istaigos/pagalbos-i-namus-paslauga-teikiancios-istaigos/1730>.

9 lentelė. Sąrašas subjektų teikiančių VRS gyventojams paslaugą į namus pateiktas savivaldybės internetiniame puslapyje:

BĮ Vilniaus rajono socialinių paslaugų centras	Informacija apie Paslaugą į namus aiški, lengvai gyventojui prieinama	Galimybė užpildyti prašymą/susi siekti internetu	Paslaugos kaina nurodyta
	Ne	Ne	Ne
VšĮ „Nuoširdus rūpestis“	išvardintos	Taip	Ne
VšĮ „Senior Panevėžys“	Nėra nurodyto internetinio adreso		
VšĮ LASS Vilniaus regiono centras	išvardintos	Ne	Ne
VšĮ „Nacionalinis socialinės integracijos institutas“	išvardintos	Ne	Ne
VšĮ „Socialinės pagalbos namai“	Nėra nurodyto internetinio adreso		
VšĮ globos centras „Šv. Gertrūda“	Nėra nurodyto internetinio adreso		
VšĮ „Sidabrinė pieva“	Taip	Taip	nuo 5 iki 11 Eur/val.,

Šaltinis - SKAT pagal internetinius duomenis

Atlikome Centro internetiniame puslapyje www.vrspc.lt pateikiamos informacijos apie socialines paslaugas vertinimą. Nustatyta, kad Centro svetainėje:

- teikiamos paslaugos tik išvardinamos, tačiau nėra aktyvuotos į jas nuorodų;
- planavimo dokumentai nepateikti;
- kokybės įsivertinimai paskelbti tik 2019–2020 m, vėlesnių laikotarpių nėra, nors yra įrašas „informacija atnaujinta 2025-02-14“;
- apklausos, inicijuotos ir paskelbtos 2021 m. LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, yra pateiktos, tačiau Centro inicijuotų apklausų nėra.

Taip pat išvardytos tokios tvarkos kaip darbuotojų mokymo ir atestavimo, asmeninių apsaugos priemonių išdavimo, darbuotojų instruktavimo, finansų kontrolės taisyklės, darbuotojų sveikatos nuostatai, tačiau pažymima, kad atskiri puslapiai ar dokumentai nėra sukurti.

Svetainė neatitinka VN Dėl Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo patvirtinimo⁵⁷ nuostatom.

Kadangi daugumai gyventojų priimtinausias informacijos apie socialines paslaugas paieškos būdas yra savivaldybės ir Centro interneto svetainės, svarbu užtikrinti, kad visa reikalinga informacija svetainėse būtų patogi naudotojui, naršymas būtų paprastas, o struktūra – draugiška vartotojui.

⁵⁷ Prieiga per internetą <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.209540/asr>.

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

	Rekomendacija	Subjektai , kuriam pateikta rekomenda- cija	Veiksmas/ priemonės/ komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
1	2	3	4	5
1. Tikslu planuoti Vilniaus rajono socialinių paslaugų centro veiklą strategiškai				
1.	Parengti ir įdiegti aiškų Centro metinio veiklos planavimo mechanizmą, susiejantį užduotis ir rodiklius su savivaldybės strateginiais tikslais, nustatant konkrečius vertinimo kriterijus bei atsakomybės sritis.	VRSPC VRSA	1.Parengti Centro metinį veiklos planą, kuriame bus išskelti uždaviniai, teikiamos paslaugos, siektini rodikliai. 2.Savivaldybei kontroliuoti Centro užduotis ir rodiklius su savivaldybės strateginiais tikslais.	2025-12-31
2.	Reguliariai vertinti Pagalbos į namus paslaugos prieinamumo teritorinį pasiskirstymą. Didinti socialinės paslaugos aprėptį ir prieinamumą savivaldybės seniūnijose.	VRSPC	1.Centro teikiamų paslaugų viešinimas įvairioms tikslinėms grupėms, informuojant juos apie galimybę pasinaudoti įvairiomis socialinėmis paslaugomis. 2. Sukurti Centro teikiamų paslaugų informacinį lankstinuką ir papildyti Centro interneto svetainę skyriumi „Pagalba į namus“.	2026 m. I ketv.
2. Siekiant pagrįstai nustatyti pagalbos į namus paslaugos kainą				
3.	Patvirtinti rekomendacijas/tvarkas pavaldžioms įstaigoms skaičiuojant socialinių paslaugų kainas	VRSA	Parengti ir patvirtinti vienodas socialinių paslaugų kainų skaičiavimo taisykles, numatant sudedamųjų dalių proporcijas, kaštų paskirstymo tvarką.	2026 m. I ketv.
3. Siekiant gerinti visuomenės informavimą apie teikiamas socialines paslaugas senyvo amžiaus asmenims ir šių paslaugų prieinamumą				

4.	Skelbti aktualią informaciją apie socialines paslaugas: užtikrinti gyventojų dalyvavimą socialinių paslaugų planavimo, kokybės vertinimo procesuose bei galimybe el. priemonių ir informacinių technologijų pagalba teikti prašymus.	VRSA; VRSPC	1. Atnaujinti aktualią informaciją apie socialines paslaugas įstaigos interneto svetainėje (paslaugos, kainos, teikimo tvarka, kontaktai ir kt.). 2. Sudaryti galimybę prašymą–paraišką dėl socialinių paslaugų pateikti elektroniniu būdu (pasinaudojant informacinėmis technologijomis), artimiausioje seniūnijoje arba telefonu.	2026 m. I ketv.
5.	Užtikrinti Centro internetinės svetainės www.vrspc.lt atitikimą VN „Dėl Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo patvirtinimo“ nuostatom ⁵⁸	VRSPC	Atnaujinti svetainę: trūkstantią informaciją, aktualiają, įpareigoti periodiškai atlikti atitikimo vertinimą (įsakymu), paskirti atsakingą.	2026 m. I ketv. Centro direktorius
Įstaigos atstovas, atsakingas už Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: Socialinės gerovės skyrius patarėja, turinti pavaldžių I.S., Centro direktorius (parašas) (vardas, pavardė)				

*1-2-3 lentelės stulpelius užpildo Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos darbuotojai, atlikę auditą;

4–5 lentelės stulpelius užpildo subjekto, kuriam pateikta rekomendacija, atsakingas atstovas.

Savivaldybės kontrolierė

Marija Aliošina

⁵⁸ Prieiga per internetą <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.209540/asr>.

PRIEDAI

Audito ataskaitos Vilniaus
rajo socialinių paslaugų centro
„Pagalbos į namus“ paslaugos
organizavimo efektyvumas
1 priedas

Santrumpos ir sąvokos

Savivaldybė – Vilniaus rajono savivaldybė;

Centras – Biudžetinė įstaiga Vilniaus rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras;

SSPP – 2024-2032 m. Savivaldybės strateginės plėtros planas⁵⁹;

SVP – 2024-2026, 2025-2027 metų strateginiai veiklos planai⁶⁰;

NVO – nevyriausybinių organizacijų (nėra pavaldi valstybei ar verslui ir dažniausiai veikia visuomenės, bendruomenės ar tam tikros socialinės grupės labui);

Socialinė priežiūra – asmeniui (šeimai) teikiama specialistų pagalba, apimanti socialinės įtraukties didinimą, asmens (šeimų) socialinių įgūdžių ir gebėjimų pasirūpinti savimi (šeima) ugdymą⁶¹.

Specialiosios socialinės paslaugos – tai tokios socialinės paslaugos, kurios teikiamos asmenims tuomet, kai bendrosios socialinės paslaugos yra neveiksmingos⁶².

Bendrosios socialinės paslaugos – tai paslaugos, kurios teikiamos asmeniui (šeimai), kurio gebėjimai savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimų) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime gali būti ugdomi ar kompensuojami atskiromis, be nuolatinės specialistų pagalbos teikiamomis paslaugomis⁶³.

Socialinių paslaugų katalogas – reglamentuoja socialines paslaugas, jų turinį (apibrėžtis, gavėjai, paslaugos teikimo vieta, trukmė ir dažnumas, paslaugos sudėtis, paslaugas teikiančių specialistų kategorijos, paslaugos teikimo ypatumai), socialinių paslaugų teikėjus ir socialinių paslaugų įstaigų tipus. Paslaugoms suteikiamas kodas, kuris naudojamas Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje (toliau – SPIS).

Pagalba į namus – Asmens namuose teikiamos paslaugos, padedančios asmeniui (šeimai) tvarkytis buityje, rūpintis asmeniniu gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime⁶⁴;

IPTIK - individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos;

Socialinių paslaugų teikėjai: socialinių paslaugų įstaigos (nevyriausybinių organizacijų, savivaldybių ar valstybės biudžetinės įstaigos ir kt.); socialines paslaugas teikiantys fiziniai asmenys;

Individualios priežiūros darbuotojas – asmuo, teikiantis socialines paslaugas asmeniui pagal individualius jo poreikius, įskaitant socialines paslaugas, kurios apima pagalbą užtikrinant asmens higieną⁶⁵.

Vidinis kokybės vertinimas – pačio socialinių paslaugų teikėjo vykdoma veikla, skirta analizuoti ir peržiūrėti teikiamų socialinių paslaugų kokybę pagal nustatytus Kokybės reikalavimus;

Paslaugų aprėptis – kiek žmonių gauna socialines paslaugas į namus, palyginti su potencialiai reikalingų skaičiumi.

⁵⁹Vilniaus rajono savivaldybės 2024-09-27 Tarybos sprendimas Nr.T3-336, <https://vrsa.lt/administracine-informacija/planavimo-dokumentai/27>;

⁶⁰Vilniaus rajono savivaldybės 2024-12-20 Tarybos sprendimas Nr.T3-382, 2025-02-21 Nr.T3-66(1.6E), <https://vrsa.lt/administracine-informacija/planavimo-dokumentai/27>;

⁶¹ LR Socialinių paslaugų įstatymas 1 str. 16 d. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.91609F53E29E/asr>;

⁶² Socialinių paslaugų katalogas;

⁶³ Ten pat;

⁶⁴ Dėl Socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo, 12.1. kodas 310 SPIS, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.51F78AE58AC5/asr>;

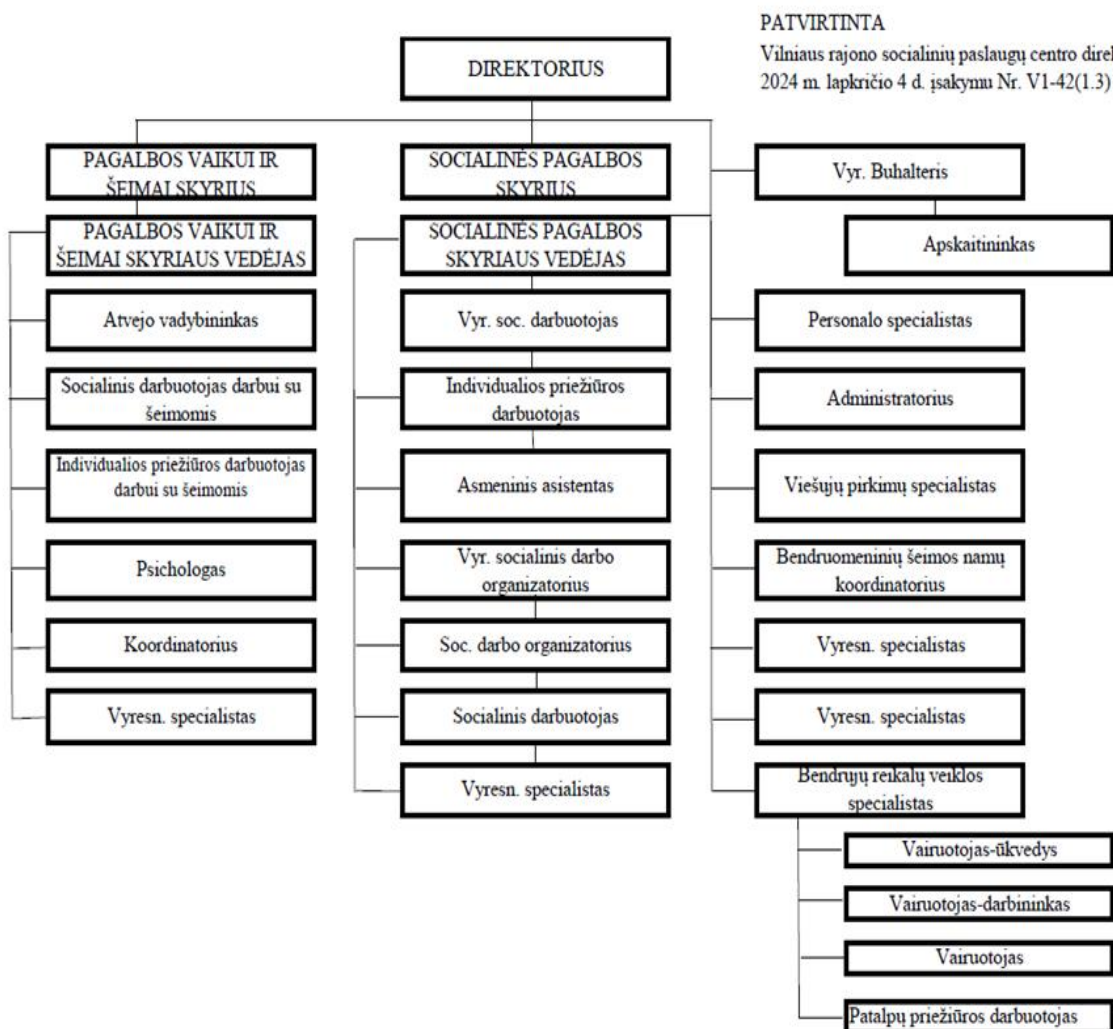
⁶⁵ LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2 str. 6 d; <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.91609F53E29E/asr>.

Audito ataskaitos Vilniaus
rajono socialinių paslaugų centro
„Pagalbos į namus“ paslaugos
organizavimo efektyvumas
2 priedas

Audito kriterijai, atliktos procedūros ir taikyti metodai

Audito ataskaitos Vilniaus
rajo socialinių paslaugų centro
„Pagalbos į namus“ paslaugos
organizavimo efektyvumas
3 priedas

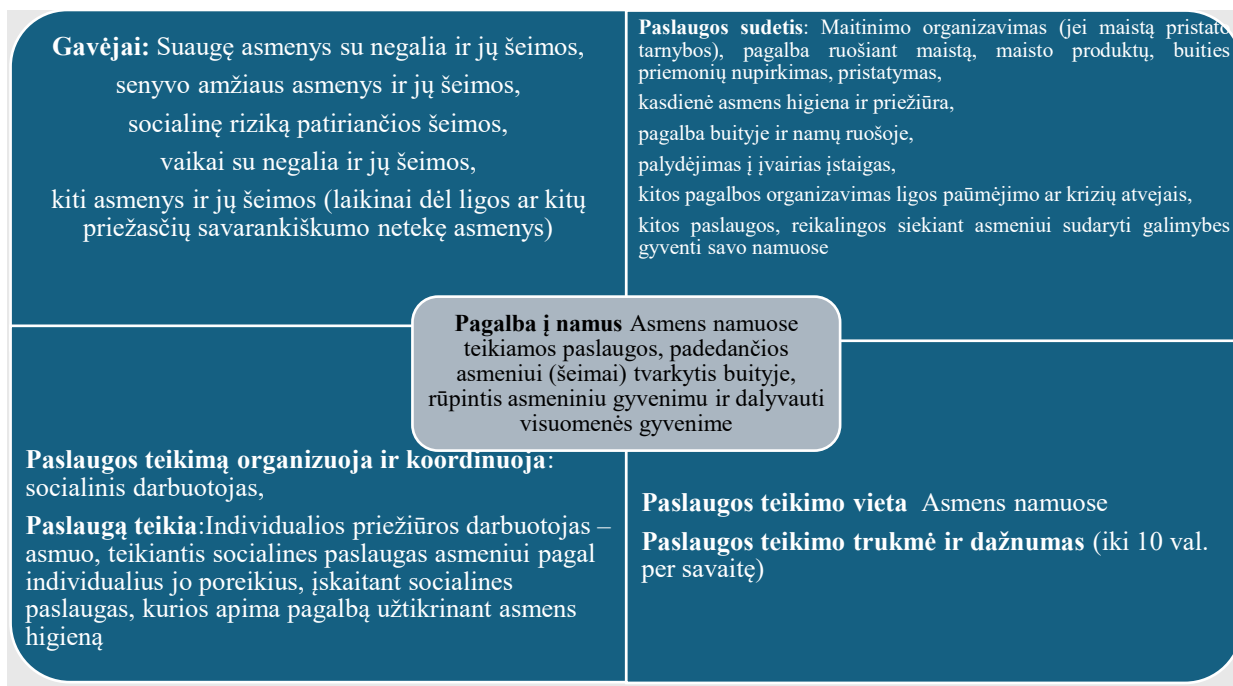
Vilniaus rajono socialinių paslaugų centro valdymo struktūra

2024 m. Vilniaus rajono socialinių paslaugų centro patvirtinti etatai: • 11 etatų atvejo vadybininkų, dirbo 12 šios sritys specialistų (iš jų užimta 11,5 etato); • 30 etatų socialinių darbuotojų darbui su šeimomis, dirbo 28 specialistai (iš jų užimta 25,5 etato); • 17,5 etatų lankomosios priežiūros darbuotojų, dirbo 16 specialistų (iš jų užimta 14,75 etato); • 5,5 etatų asmeninių asistentų, dirbo 2 specialistai (iš jų užimta 1,5 etato); • 5 etatai individualios priežiūros darbuotojų darbui su šeimomis, dirbo 2 specialistai (iš jų užimta 1,5 etato); • 14 etatų socialinio darbo organizatorių; • 25 etatai kitų centro specialistų. 2024 metais Centre naujai įdarbinta 12 darbuotojų, atleisti (savo noru) 15 darbuotojai.

Audito ataskaitos Vilniaus
rajo socialinių paslaugų centro
„Pagalbos į namus“ paslaugos
organizavimo efektyvumas
4 priedas

Pagalbos į namus organizavimas bei teikimas (Procesas)

Šaltinis – SKAT pagal teisės aktus^{66, 67}

1. Kreipimasis (dėl socialinių paslaugų skyrimo Vilniaus rajono gyventojai kreipiasi į Vilniaus rajono socialinių paslaugų centrą, atsakingą už socialinių paslaugų organizavimą (toliau – VRSPC), arba VRSPC socialinį darbuotoją, kurio darbo vieta seniūnijoje pagal grafiką;
2. Prašymo pateikimas (pareiškėjas užpildo Prašymo – paraiškos socialinėms paslaugoms gauti SP-8 formą);
3. Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymas⁶⁸ (VRSPC socialinis darbuotojas per 10 d. d. nuo prašymo gavimo atlieka asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio vertinimą užpildydamas Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio vertinimo formą. Prašymas ir asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio vertinimas siunčiamas per DBSIS VRSA Socialinės gerovės skyriui;
4. Sprendimo priėmimas (Sprendimą priima Skyriaus vedėjas vadovaudamasis Skyriaus valstybės tarnautojo ar darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, išnagrinėjusio poreikį nustatančio subjekto socialinio darbuotojo teikimą, siūlymu (tarnybinis pranešimas).
5. Mokėjimo už pagalbą į namus paslaugą dydžio nustatymas⁶⁹ (pagal asmens (šeimos) pajamas atliekamas asmens (šeimos) finansinių galimybių mokėti už paslaugą vertinimas); 40 procentų šios kompensacijos dydžio, jeigu šios paslaugos teikiamos asmeniui, kuriam nustatytas pirmo arba antro lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis; 60 procentų šios kompensacijos dydžio, jeigu šios paslaugos teikiamos asmeniui, kuriam nustatytas trečio arba ketvirtą lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis. Asmeniui (šeimai), kurio pajamos (vidutinės šeimos pajamos, tenkančios vienam šeimos nariui) mažesnės už valstybės remiamų pajamų dvigubą dydį (1 VRP – 221 Eur), pagalba į namus teikiama nemokamai.
6. Informavimas apie priimtą sprendimą (sprendimo kopija ar nuorašas per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos pateikiama (išsiunčiama) asmeniui (šeimai) prašyme nurodytu būdu, ir socialinių paslaugų įstaigai, kurioje asmeniui (šeimai) skirtos socialinės paslaugos);
7. Sutarties pasirašymas (jei paslaugą teiks nevyriausybinė organizacija, Savivaldybė inicijuoja trišalės socialinių paslaugų teikimo ir finansavimo sutarties pasirašymą).

⁶⁶ https://e-seimasx.lrs.lt/rs/legalact/TAD/TAIS.77670/?utm_source=chatgpt.com ;

⁶⁷ LR socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymas, 2 str.6 d;

⁶⁸ LR Socialinė apsaugos ir darbo ministro įsakymas „Pagalbos namuose tarnybos bendrieji nuostatai“ 1 priedas „Asmens savarankiškumo įvertinimo Metodika“ 1999-03-30 Nr.31;

Vilniaus rajono savivaldybės mero 2025 m. vasario 7 d. potvarkis Nr. M22-57(2.1 E) Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašas;

⁶⁹ Vilniaus rajono savivaldybės gyventojų mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašas 2024 m. gruodžio 20 d. Nr. T3-378; <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/36de7c81c13611ef940bca4d136e126f/asr> .